

SPRÁVNE TRESTANIE

RNDr. Beata Múčková

Justičná akadémia, 22.6.-23.6.2017

SPRÁVNE TRESTANIE

Trestanie

Správne trestanie

Správne delikty

Rozhodovanie o vine a treste za porušenie práva (protiprávne konanie)

- Súdne trestanie (trestné činy)
- Správne trestanie (správne delikty)

Rozhodovanie orgánov verejnej správy o vine a treste za porušenie práva.

Uplatňovanie administratívnoprávnej zodpovednosti za správne delikty.

Správny delikt je protiprávne konanie, ktorého znaky sú stanovené v zákone, za ktoré správny orgán na základe zákona ukladá sankcie.

- priestupky
- správne delikty fyzických osôb (podnikateľov) a právnických osôb
- správne disciplinárne delikty
- správne poriadkové delikty

TRESTANIE

Súdne delikty

- **Kompetenčné** - rozhoduje súd
- **Kodifikovaný** - Trestný zákon
Trestný poriadok
- **Definícia trestného činu**
- **Skutkové podstaty** trestných činov
v jednom Trestnom zákone
rozsah škody a miera zavinenia
- **Určenie zodpovedného subjektu**
*páchatel, spolupáchatelstvo, účasťníctvo,
vývojové štádia trestného činu*
- **Druh trestu**
- **Dôsledky uloženia trestu**
register trestov

Správne delikty

- Orgán verejnej správy
- Jednotný kódex správneho trestania
absentuje (len zákon o priestupkoch)
- Definícia správneho deliktu nie je
- Skutkové podstaty deliktov v osobitných
zákonoch (200 právnych predpisov)
- Zodpovedným subjektom, je ten čo činnosť
vykonal
- Vývojové štádia nie sú
- Len dokonaný čin
- Pokuta

TRESTANIE

Súdne delikty

- Miestna a časová pôsobnosť
- Inštitút spoločného konania
- Okolnosti vylučujúce protiprávnosť
- Zánik zodpovednosti
- Zánik trestnosti

Správne delikty

- Správny poriadok nerieši
- Priestupkový zákon len čiastočne

SKUTKOVÉ PODSTATY SPRÁVNÝCH DELIKTOV

Skutková podstata je súhrn typových znakov, ktorými sa od seba odlišujú rôzne druhy deliktov.

Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch

Pokutu od 500 eur do 50 000 eur uloží príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť podľa § 14 ods. 1 písm. a), f), g), h), n); § 15 ods. 2, 18; § 16 ods. 1, 2; § 16 ods. 4; § 16 ods. 8 písm. b); § 17 ods. 1 písm. c), d), f), h), i), j), l), m); § 19 ods. 1 písm. b), c), e), g), h), j); § 21 ods. 3 písm. b), c), e), h), i), k), p), q), r), s); § 26 ods. 2 písm. a), b); § 26 ods. 3, 4, 5; § 27 ods. 4 písm. h); § 28 ods. 4 písm. h), i), k), n), o), p), s), t); § 28 ods. 9, 10, 11; § 29 ods. 1 písm. e), g), h), i), j); § 30 ods. 6, 7; § 34 ods. 1 písm. m); § 38 ods. 1; § 39 ods. 4 písm. d), e); § 41 písm. a), b), c), d), m), n); § 44 ods. 8 písm. f), g), h), j), k), l), n), o); § 44 ods. 12, 13, 14; § 46 ods. 2; § 50 ods. 4; § 51 písm. e), f), g), j); § 53 ods. 7, 8; § 54 ods. 1 písm. f), ods. 5; § 55 ods. 3, 4, 5; § 56 ods. 4, 5, 9, 10; § 61 ods. 1 písm. h), i), j); § 61 ods. 2, 3, 6; § 62 ods. 2, 3, 4; § 64 ods. 2 písm. a), b), d), i), j); § 65 ods. 1 písm. e), f), o), p), q), r), s), v), w); § 67 ods. 1, 3, 4; § 74 ods. 1 písm. b); § 79 ods. 8, 10; § 81 ods. 2, 3, 15; § 82 ods. 3 písm. a), b); § 92 ods. 4; § 93 ods. 1; § 103 ods. 5, 6; § 125 ods. 5.

SKUTKOVÉ PODSTATY SPRÁVNÝCH DELIKTOV

Zákon č. 15/2005 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi živočíchov a rastlín - CITES

Pokutu uloží okresný úrad alebo inšpekcia podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- **dovezie** na územie Európskych spoločenstiev alebo vyvezie alebo opätovne vyvezie z územia Európskych spoločenstiev exemplár bez povolenia alebo potvrdenia, alebo bez oznámenia o dovoze,
- **kúpi, ponúkne na kúpu, nadobudne** na komerčné účely, vystavuje na verejnosti na komerčné účely, využíva na komerčný zisk a predaj, drží na predaj, ponúka na predaj alebo prepravuje na účely predaja exemplár v rozpore s osobitným predpisom,
- **drží exemplár** v rozpore s § 4 ods. 1,
- **premiestni exemplár** v rozpore s osobitným predpisom,
- **nepreukáže pôvod** exemplára podľa § 12, nepožiadava o registráciu exemplára podľa § 12 ods. 17 alebo nepreukáže spôsob nadobudnutia podľa § 12 ods. 20,
- **drží exemplár, ktorého držba je zakázaná** alebo obmedzená podľa tohto zákona a osobitného predpisu,

SKUTKOVÉ PODSTATY SPRÁVNÝCH DELIKTOV

Zákon č. 364/2004 Z.z o vodách

Orgán štátnej vodnej správy uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi, ktorá

- odoberie povrchové vody bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy alebo v rozpore s ním (§ 21 ods. 1 písm. a) prvý bod),
- odoberie podzemné vody bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy alebo v rozpore s ním (§ 21 ods. 1 písm. b) prvý bod),
- vypúšťa odpadové vody alebo osobitné vody do povrchových vôd alebo do podzemných vôd alebo vypúšťa priemyselné odpadové vody alebo osobitné vody s obsahom prioritných nebezpečných látok do verejnej kanalizácie bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy alebo v rozpore s ním [§ 21 ods. 1 písm. c)] a § 38 ods. 1,
- vypúšťa vody z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd, čerpá znečistené podzemné vody na účely zníženia ich znečistenia alebo zníženia znečistenia horninového prostredia alebo čerpá podzemné vody pri hydrogeologickom prieskume a pri zakladaní stavieb a následne ich vypúšťa do povrchových vôd alebo do podzemných vôd bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy alebo v rozpore s ním [§ 21 ods. 1 písm. d), f) a g)],

TRESTNÝ ZÁKON

§ 300 a § 301 Ohrozenie a poškodenie životného prostredia

§ 302 Neoprávnené nakladanie s odpadmi

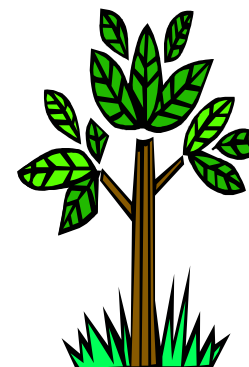
§ 302a) Neoprávnené vypúšťanie znečisťujúcich látok

§ 303 a § 304 Porušovanie ochrany vôd a ovzdušia

§ 304a Neoprávnená výroba a nakladanie s látkami poškodzujúcimi ozónovú vrstvu

§ 305 Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov

§ 306 Porušovanie ochrany stromov a krov

Skutkové podstaty trestného činu § 305

Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov

Kto, čo aj z nedbanlivosti, v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu exemplárov reguláciou obchodu s nimi vo väčšom rozsahu

a) poškodí, zničí, vytrhne, vykope alebo nazbiera **chránenú rastlinu** alebo poškodí, alebo zničí jej biotop,

b) usmrtí, zraní, chytí alebo premiestni **chráneného živočícha** alebo poškodí, alebo zničí jeho biotop a obydlie,

c) poškodí alebo zničí **prírodný biotop**, alebo

d) ohrozí chránený živočíšny druh alebo rastlinný druh.

DRUHY TRESTOV

DRUHY TRESTOV – ADMINISTRATÍVNE DELIKTY

Priestupky – fyzické osoby

Zákon č. 392/1990 Zb. o priestupkoch + osobitné zákony

- **pokarhanie**
- **pokuta**
- **zákaz činnosti**
- **prepadnutie veci**

Správne delikty – právnické osoby

Osobitné zákony

- **pokuta**
- **prepadnutie veci**

DRUHY TRESTOV – TRESTNÉ ČINY

Fyzické osoby

Trestný zákon č. 300/2005 Z.z.

- peňažný trest **od 160 €** do **331 930 €**
 - trest prepadnutia veci
 - trest prepadnutia majetku
 - trest zákazu činnosti
-
- trest odňatia slobody
 - trest domáceho väzenia
 - trest povinnej práce
 - trest zákazu pobytu
 - trest zákazu účasti na verejných podujatiach
 - trest vyhostenia
 - trest straty vojenskej a inej hodnosti
 - trest vyhostenia

Právnické osoby

Zákon č. 91/2016 Z.z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb

- peňažný trest **od 1 500 €** až do výšky **1,6 milióna €**
 - trest prepadnutia veci
 - trest prepadnutia majetku
 - trest zákazu činnosti
- **trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie**
 - **trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie (EÚ)**
 - **trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní**
 - **trest zrušenia právnickej osoby**
 - **trest zverejnenia odsudzujúceho rozsudku**

KRITÉRIA PRI UKLADANÍ POKÚT

ZÁSADY UKLADANIA TRESTOV

VÝŠKA POKUTY

V administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je **podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojim postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu deliktu došlo**, ako aj následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu. **Zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti.** (*Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn.6Szd 1/2010*)

VÝŠKA POKUTY

I. Ak ide o zodpovednosť fyzickej osoby podnikateľa za správny delikt, ide o **objektívnu zodpovednosť** a subjektívna stránka tohto deliktu v zákonoch nie je založená na báze zavinenia. Pre správny orgán je relevantná len existencia protiprávneho stavu, spôsobená činnosťou alebo nečinnosťou fyzickej osoby podnikateľa.

II. **Liberačné dôvody**, pri preukázaní ktorých dochádza k redukcii, prípadne k zániku zodpovednosti fyzickej osoby podnikateľa za správny delikt, ktoré **sa uplatnia vo výške sankcie alebo upustenia od jej uloženia, musia byť zakotvené vo všeobecnej rovine priamo v zákone**, podľa ktorého sa uskutočňuje potrestanie za správny delikt správnym orgánom.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2015, sp. zn. 8 Sžf 111/2013

Správny súdny poriadok

Zákon č.162/2015 Z.z.

SÚD

NEVYHOVIE ŽALOBE

Žalobu zamietne
§ 190

VYHOVIE ŽALOBE

Zruší rozhodnutie správneho orgánu
§ 191

*Ak po preskúmaní rozhodnutia žalovaného dospeje k záveru, že **žaloba nie je dôvodná**.*

*Žaloba je nedôvodná vtedy, ak správny súd v rámci preskúmania **nezistí dôvod pre zrušenie** napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy v zmysle **§ 191 ods. 1**.*

Peňažná moderácia - § 192

Správny súd môže na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania **znížiť** rozsudkom **výšku peňažného plnenia**, ak to žalobca navrhol, a priznaná výška peňažného plnenia je **neprimeraná** alebo voči žalobcovi **likvidačná**.

Predpoklady takéhoto postupu:

- ***návrh žalobcu***
- ***správnym súdom vykonané dokazovanie a na jeho podklade prijatý záver:***
- ***o neprimeranosti peňažného plnenia, alebo jeho likvidačnej povahe voči žalobcovi***
- ***len v prospech žalobcu***

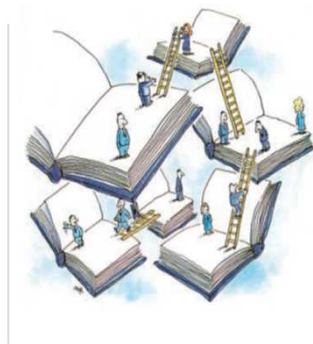

Uspokojenie žalobcu - § 101

- 1) **Žalovaný orgán verejnej správy** môže podať správnemu súdu **návrh na uspokojenie žalobcu** vydaním nového rozhodnutia, opatrenia alebo vykonaním iného úkonu, ak sa tým nezasiahne do práv, právom chránených záujmov alebo povinností tretích osôb a **správny súd vo veci ešte nerozhodol**.
- 2) Správny súd uznesením **rozhodne** o vydaní alebo nevydaní súhlasu s postupom podľa odseku 1. *V uznesení o vydaní súhlasu* správny súd súčasne **určí lehotu**, v ktorej je potrebné vydať **nové rozhodnutie**, opatrenie alebo vykonať iný úkon a oznámiť ho správnemu súdu. Márnym uplynutím tejto lehoty stráca uznesenie o vydaní súhlasu svoje účinky a správny súd pokračuje v konaní.
- 3) **Ak orgán verejnej správy v lehote podľa odseku 2 doručí správnemu súdu rozhodnutie**, opatrenie alebo oznámenie o vykonaní iného úkonu podľa odseku 1, zašle ho predseda senátu žalobcovi spolu s výzvou, aby sa v určenej lehote vyjadril, **či bol orgánom verejnej správy uspokojený**. Zmeškanie lehoty nemožno žalobcovi odpustiť.
- 4) Správny súd konanie uznesením zastaví, **ak žalobca oznámil, že je uspokojený**, žalobca sa v lehote podľa odseku 3 nevyjadril a zo všetkých okolností prípadu je zrejmé, že k jeho uspokojeniu došlo.
- 5) Na vydanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, opatrenia orgánu verejnej správy alebo iného úkonu orgánu verejnej správy podľa odseku 1 **sa primerane použijú ustanovenia toho osobitného predpisu**, podľa ktorého **bolo vydané** rozhodnutie orgánu verejnej správy, opatrenie orgánu verejnej správy alebo iný úkon orgánu verejnej správy, ktorého preskúmania zákonnosti sa žalobca domáhal.
- 6) Rozhodnutie, podľa odseku 1 **nadobúda právoplatnosť** alebo obdobné právne účinky dňom právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu o zastavení konania podľa odseku 4. Tým istým dňom zanikajú právne účinky napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

ZÁSADY TRESTNÉHO KONANIA

ZÁSADY UKLADANIA TRESTOV

ZÁSADY UKLADANIA TRESTOV

ZÁSADA LEGALITY

SÚDY

Čl. 144 Ústavy SR

Súdy sú viazané

- zákonom
- ústavou
- ústavnými zákonmi
- medzinárodnými zmluvami podľa čl.7 ods. 2 a 5 Ústavy SR

SPRÁVNE ORGÁNY

§ 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so

- zákonmi a
- inými právnymi predpismi

Prerušenie súdneho konania

Súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania.

ZÁSADA LEGALITY

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Pre oblasť verejného práva je typický princíp legality výkonu verejnej moci predstavujúci "**požiadavku striktného a bezvýnimočného výkonu moci na základe zákonov a ústavy**". Orgán verejnej moci môže konať vo verejnoprávnych vzťahoch výlučne to, čo mu zákon explicitne umožňuje, nemôže svojvoľne rozširovať svoje oprávnenia.

Základné princípy súdneho konania

**Pri rozhodovaní správny súd dbá
o ochranu zákonnosti a verejného záujmu**

